

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind activitatea de
emitere de monedă electronică**

Analizând proiectul de **Lege privind activitatea de emitere de monedă electronică**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.85 din 22.03.2019 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D244/22.03.2019,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect reglementarea condițiilor de acces la activitatea de emitere de monedă electronică, a condițiilor de desfășurare a activității de prestare de servicii de plată de către instituțiile emitente de monedă electronică, a supravegherii prudențiale a acestor instituții, precum și stabilirea regimului privind răscumpărarea monedei electronice.

Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Legea fundamentală prima Cameră sesizată este Senatul.

2. **Din punct de vedere al dreptului european**, proiectul intră sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene subsumate **Politicii privind Piața Internă, segmentul legislativ - Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, sectorul - Bănci**. La nivelul dreptului european derivat, prezintă incidență dispozițiile **Directivei 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE**, versiunea consolidată, act juridic european care este obligatoriu pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins,

potrivit **art.288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)**, parte constitutivă a Tratatului de la Lisabona.

Menționăm că, deși în dreptul intern Directiva 2009/110/CE a fost transpusă prin *Legea nr.127/2011 privind activitatea de emitere de monedă electronică*, potrivit Expunerii de motive, proiectul urmărește corelarea normelor de trimitere din cuprinsul Directivei 2009/110/CE la noul cadrul de reglementare creat ca urmare a modificărilor aduse prin **Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr.1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE**.

Astfel, ca urmare a **obligăției statelor membre de a opera corespunzător modificarea și completarea legislației naționale în domeniu**, în contextul alinierii normelor interne la prevederile europene incidente, proiectul vizează elaborarea unui cadru juridic nou, aliniat actualelor norme și exigențe europene, cu scopul de a substitui Legea nr.127/2011, ce urmează a fi abrogată.

Totodată, semnalăm că **transpunerea la nivel național a dispozițiilor Directivei (UE) 2015/2366** reprezintă o necesitate stringentă, în special în raport cu termenul limită de transpunere, și anume **data de 13 ianuarie 2018**.

Din analiza proiectului de lege rezultă că se transpune parțial Directiva nr.2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitatea, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE, aspectele de natură tehnică urmând a fi implementate prin legislația secundară emisă de autoritățile de supraveghere.

3. Având în vedere numeroasele trimiteri la proiectul de Lege privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative (proiect care a fost promovat de Ministerul Economiei, dar care nu a fost supus avizării Consiliului Legislativ), menționăm că nu ne putem pronunța în ceea ce privește corectitudinea normelor de trimitere la acest proiect de lege.

Totodată, este necesară corelarea proceselor legislative de adoptare a acestor două proiecte, astfel cum se precizează și în Expunerea de motive a prezentului proiect.

4. Ca observație generală, în vederea asigurării preciziei ipotezelor juridice din cuprinsul prezentului proiect, recomandăm înlocuirea formulărilor de genul „legislației în materie”, „legislația în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, al protecției datelor cu caracter personal, cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării actelor de terorism” cu norme exprese din actele normative vizate.

5. Precizăm că, întrucât proiectul **nu a fost transmis însoțit de tabelul de corespondență cu normele Directivei 2009/110/CE** modificată prin Directiva (UE) 2015/2366, în urma analizei întreprinse, **nu se poate afirma cu certitudine că normele interne transpun corect și complet normele europene vizate.**

6. La **titlu**, pentru rigoarea exprimării, expresia „Proiect de” se va elimina, ca inadecvată.

7. La **art.2 alin.(1) lit.a) și art.16 alin.(2)**, întrucât la prima menționare în text a actelor europene este necesară redarea titlului integral al acestora, regulamentele invocate trebuie redate, astfel: „Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012”, respectiv „Regulamentul (UE) nr.1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr.716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei.

8. În ceea ce privește transpunerea art.1 alin.(5) din Directiva 2009/110/CE, în lipsa cadrului legal în vigoare la care se face trimitere prin **art.3**, nu ne putem pronunța asupra corectitudinii transunerii.

Situația este similară și în cazul art.5 alin.(2) din directivă (corespondent art.29 și art.31 din proiect), respectiv art.6 alin.(1) lit.a) și b) din directivă (corespondent art.21 alin.(1) și art.22 din proiect).

9. La **art.4**, deși potrivit *mențiunii privind transpunerea normelor Uniunii Europene*, proiectul transpune art.2 paragrafele 1-3 din Directiva 2009/110/CE, semnalăm că **este reținută doar ipoteza art.2 paragrafele 1 și 2 din actul juridic european**, nu și cea a paragrafului 3 al aceluiași articol, prin care este definită sintagma „emitent de monedă electronică”. Se impune revederea textului, astfel încât să se realizeze o transpunere completă a normelor directivei.

10. La **art.7 alin.(2)**, pentru o exprimare adecvată, cifra „2” situată după termenul „republicată”, se va elimina.

11. La **art.8 alin.(3)**, pentru precizia normei de trimitere la art.7, este de analizat dacă nu trebuie precizat și alineatul din cadrul respectivului articol care face referire la o persoană juridică, respectiv **alin.(2)**.

De asemenea, pentru claritatea și precizia normei, în vederea evitării repetării unor instituții și acte normative, sugerăm reformularea normei propuse pentru **alin.(3)** al art.8.

12. La **art.17**, în vederea unei transpuneri corecte a prevederilor art.4 din Directiva 2009/110/CE, sugerăm **introducerea elementelor din care trebuie să fie compus capitalul inițial** prevăzute în Partea a doua (Fonduri proprii) din Regulamentul (UE) nr.575/2013, corespondente celor stabilite prin art.57 lit.a) și b) din Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare), întrucât respectiva directivă a fost abrogată prin Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, iar potrivit noilor reglementări, trimiterea la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la Directiva 2013/36/UE și la Regulamentul (UE) nr.575/2013).

13. La **art.18 alin.(1)**, deoarece, potrivit normelor de tehnică legislativă, la numerotarea articolelor nu se folosesc paranteze, se va elimina paranteza scrisă după formularea „la art.7”, observație valabilă și pentru **alin.(2)**.

14. La **art.21 alin.(3) lit.b)**, pentru evitarea dubiilor în interpretare și pentru corelare cu art.6 alin.(1) lit.d) din Directiva 2009/110/CE, **este necesară completarea textului prin inserarea sintagmei** „astfel cum sunt definite la art.4 pct.7 din Directiva (UE) 2015/2366”.

La **lit.c)**, pentru utilizarea unui limbaj normativ adecvat, propunem înlocuirea sintagmei „având în vedere dreptul Uniunii Europene și dreptul intern aplicabil” cu sintagma „**cu respectarea legislației Uniunii Europene și a legislației naționale aplicabile**”.

15. La **art.27 alin.(1) lit.g)**, pentru previzibilitatea și claritatea normei, sugerăm reanalizarea și reformularea textului, deoarece

exprimarea „în orice situații prevăzute de legislația în vigoare” este mult prea vagă, cazurile în care se impune retragerea de către BNR a autorizației acordate unei instituții emitente de monedă virtuală fiind necesar a fi prevăzute în mod expres în prezentul proiect, care reprezintă reglementarea cadru în această materie.

16. La **art.34 alin.(1) lit.a)**, prin formularea „...în active de foarte bună calitate astfel cum sunt definite în reglementările emise de Banca Națională a României în aplicarea prezentului capitol ...” textul devine incert, neputând asigura claritatea și previzibilitatea normei.

La **alin.(2)**, din aceleași considerente, propunem reformularea textului, astfel:

„(2) Fondurile protejate potrivit alin.(1) sunt exceptate de la posibilitatea de urmărire pentru satisfacerea creanțelor altor creditori ai instituției emitente de monedă electronică decât deținătorii de monedă electronică, inclusiv în caz de insolvență a acesteia”.

Menționăm că, în acest fel, se asigură și corelarea, din punct de vedere terminologic, cu art.10 alin.(1) lit.(a) din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE.

17. La **art.35 alin.(1)**, pentru rigoare normativă, propunem inserarea cuvântului „prevederilor” înaintea normei de trimitere la „art.34”.

Identice se va proceda și la **art.54 alin.(1)**, înaintea normei de trimitere la „art.52”, la **art.70 alin.(3)**, **partea de debut**, înaintea normei de trimitere la „alin.(2)”, precum și la **art.73 alin.(2)**, înaintea normei de trimitere la „alin. (1)”.

18. La **art.36 alin.(2)**, pentru o redactare specifică limbajului normativ, expresia „*de o manieră satisfăcătoare*” trebuie reformulată.

19. La **art.46 alin.(2)**, pentru un spor de rigoare normativă, sugerăm ca sintagma „*pot utiliza persoane fizice sau juridice pentru distribuirea*”, să fie reformulată.

În mod corespunzător se va proceda și la **art.52 alin.(1)**, pentru textul „ori să utilizeze persoane fizice sau juridice pentru distribuirea”, precum și în alte situații similare din proiect.

20. La **art.51 alin.(1)**, pentru respectarea ordinii elementelor de structură a actului normativ la care se face trimitere, propunem ca sintagma „a prevederilor secțiunii a 4-a a Capitolului I din titlul II și

art.61-66 din” să fie redată sub forma „a **prevederilor Titlului II al Capitolului I, Secțiunea a 4-a și al art.61-66 din.**”

21. La **art.52 alin.(2)**, formularea „informațiile prevăzute la alin.(1)”, nu este corectă din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, întrucât acest text face, la rândul lui, trimitere la „informațiile prevăzute la art.54”. Se impune, de aceea, reformularea textului.

La **alin.(5)**, în vederea corelării normei cu art.64 la care se face trimitere, expresia „registru prevăzut la art.64” trebuie înlocuită cu sintagma „registru **instituțiilor emitente de monedă electronică** prevăzut la art.64”. Similar se va proceda în toate cazurile de acest gen.

22. La **art.53 alin.(4)**, pentru rigoarea redactării, sintagma „informațiile de la alin.(3)” va fi înlocuită cu formularea „informațiile **prevăzute** la alin.(3)”. Observația este valabilă și pentru **art.54 alin.(2) partea introductivă**, precum și pentru toate cazuri asemănătoare din proiect.

23. La **art.55 alin.(2)**, din rațiuni de redactare, propunem eliminarea formei abreviate „**art.**” antepusă numeralului „53”.

24. La **art.58 alin.(1)**, este necesară revederea textului în ceea ce privește expresia „cerere formulată în baza dispozițiilor art.57”, deoarece acest articol nu se referă la nicio cerere. Observația este valabilă și pentru **alin.(2)** în ceea ce privește sintagma „*cererea de înregistrare formulată în baza dispozițiilor art.57*”.

Totodată, din finalul alin.(1) este necesară eliminarea expresiei „din prezenta lege”, ca superfluă.

La **alin.(2)**, propunem înlocuirea sintagmei „are competența de a respinge cererea”, care este neclară, cu expresia „**poate** respinge cererea”, având în vedere și faptul că, din modul în care este redactat textul, rezultă că motivele de respingere sunt la aprecierea Băncii Naționale a României.

25. La **art.61 alin.(3)**, din considerente de redactare, norma de trimitere la „art.60 alin.(4), (5) și (6)” va fi redată sub forma „**art.60 alin.(4)-(6)**”.

26. La **art.66 alin.(3)**, pentru rigoarea exprimării, propunem ca norma să debuteze, astfel:

„(3) Banca Națională a României nu are competența de a supraveghea activitățile comerciale ale instituțiilor emitente de monedă electronică, altele decât”.

În cazul în care se dorește totuși menținerea actualei redactări, sugerăm ca textul să debuteze cu sintagma „Prevederile alin.(1) și (2)”.

La **alin.(4)**, pentru o informare corectă și completă, este necesar ca după titlul Legii nr.312/2004 să fie inserată expresia „**cu modificările ulterioare**”.

27. La **art.69 alin.(3)**, sintagma „Prin derogare de la prevederile alin.(1)...”, trebuie înlocuită cu formularea „Prin **excepție** de la prevederile alin.(1) ...”, întrucât instituția derogării operează de la un act normativ la altul.

La **alin.(8)**, pentru claritatea normei, propunem eliminarea primei prepoziții „de” din formularea „instituției **de** emitente de monedă”.

28. La **art.72 alin.(1)**, norma este mult prea vagă prin folosirea cuvântului „deficiențe” fără a fi detaliate aspectele avute în vedere. Observația este valabilă și pentru **art.73 alin.(1)**.

29. Semnalăm că modalitatea de redactare a **art.73 alin.(1) lit.a)** este neclară în ceea ce privește apartenența normelor la care se face trimitere, astfel că textul trebuie reformulat. Observația este valabilă și pentru **art.89**.

30. La **art.74 lit.a)**, pentru folosirea un limbaj juridic specific actelor normative, propunem înlocuirea cuvântului „menționate” cu termenul „prevăzute”.

Reiterăm această observație și pentru **art.83 alin.(3), (4) și (6)**, caz în care expresiile „de la alin.(2)” și „de la alin.(5)” vor fi redactate sub forma „**prevăzute la alin.(2)**”, respectiv „**prevăzute la alin.(5)**”.

31. La **art.78 alin.(1)**, întrucât contestarea reprezintă un drept, iar nu o obligație, propunem înlocuirea expresiei „se contestă” cu sintagma „pot fi contestate”.

32. Referitor la **art.83 alin.(1)**, semnalăm că textul utilizează formularea „unei sucursale, al unui distribuitor ori al unui agent” în timp ce în cuprinsul altor articole se regăsește sintagma „sucursalelor instituțiilor emitente de monedă electronică, agenților și distribuitorilor acestora”. Se impune o redactare unitară a proiectului sub acest aspect. Observația este valabilă și pentru **art.84**.

33. La **art.85 alin.(1)**, din considerente de redactare, propunem ca norma de trimitere la „art.49 – 51, 52 – 56, 60 – 63, 81 – 84 și art. 86 și art. 88” să fie scrisă sub forma „**art.49 – 56, 60 – 63, 81 – 84, 86 și 88**”.

34. La **art.86**, din aceleași considerente, trimiterea la „art.81, 82 și 83” se va reda sub forma „**art. 81 – 83**”.

35. La **art.89**, având în vedere că sunt invocate două elemente structurale consecutive, expresia „art.3 – 4”, va fi redată sub forma „art.3 și 4”.

Totodată, luând în considerare faptul că Legea nr.312/2004, cu modificările ulterioare, a mai fost citată, este necesară înlocuirea titlului cu expresia „cu modificările ulterioare”, pentru o informare completă asupra istoricului legislativ al respectivului act normativ.

36. La **art.90 alin.(4)**, pentru precizia textului, este necesară înlocuirea sintagmei „prezentului act normativ” cu expresia „prezentei legi”.

37. La **partea introductivă a art.96**, pentru evitarea repetiției în text, sugerăm ca sintagma „și numai în unul din următoarele cazuri:” va fi înlocuită prin sintagma „și **doar** în unul din următoarele cazuri:”.

38. La **art.98 alin.(2)**, pentru rigoarea redactării, propunem ca sintagma „enumerare la art.21 alin.(3) lit.(c)” să fie redată, astfel: „**prevăzute** la art.21 alin.(3) lit.c)”

39. La **art.103 alin.(1)**, ipoteza juridică nu este identificată prin utilizarea sintagmei „În cazul în care se **convine astfel** în contract”, fiind necesară o normă de trimitere la situația avută în vedere.

Totodată, pentru rigoarea exprimării, propunem ca sintagma „cu cel puțin două luni înainte”, din finalul textului, să fie redată, astfel: „cu cel puțin două luni înainte **de încetarea acestuia.**”.

40. La **art.109 alin.(1) lit.o)**, pentru precizia normei, trimiterea se va face la art.102 **alin.(2)**.

Totodată, pentru respectarea succesiunii literelor alfabetului, enumerarea care succede lit.p), se va identifica prin **lit.q)**.

41. Pentru o mai bună sistematizare a normelor proiectului, propunem ca dispozițiile referitoare la contravenții (art.109 – 111) să fie subsumate Capitolului IV, după actualul art.113, urmând ca acest capitol să fie intitulat „**Capitolul IV Infrațiuni și contravenții**”.

În această situație art.109 – 118, precum și textele subsecvente art.113 vor fi renumerotate în mod corespunzător.

42. La actualul **art.109 alin.(3)**, întrucât Ordonanța Guvernului nr.2/2001 nu reglementează instituția „actualizării valorii amenzilor contravenționale”, este necesar ca textul să prevadă în mod expres **criteriul obiectiv** în funcție de care urmează a se realiza actualizarea. În caz contrar, „actualizarea”, prin hotărâre a Guvernului, a limitelor amenzilor contravenționale ar echivala cu o intervenție legislativă de natura modificării, care nu ar putea fi realizată decât printr-un act normativ cu putere de lege.

Pe de altă parte, precizăm că, pentru corectitudinea reglementării, norma trebuie să se refere la actualizarea, în funcție de un criteriu obiectiv, a **limitelor** amenzilor contravenționale, și nu a valorii acestora.

43. La actualul **art.112 alin.(2)**, întrucât acordurile internaționale nu pot produce efecte în dreptul intern decât dacă au fost ratificate, aprobate sau acceptate ori dacă s-a aderat la ele, expresia „este stabilită și recunoscută prin lege ori printr-un acord internațional” trebuie reformulată în mod corespunzător.

44. La actualul **art.113**, pentru evitarea repetiției în text, sugerăm ca sintagma „sau la sediile/locațiile furnizorilor” să fie înlocuită cu formularea „**ori** la sediile/locațiile furnizorilor”.

45. La actualul **art.115**, pentru o informare corectă asupra Legii nr.127/2011, după titlul acesteia se va insera sintagma „**cu modificările ulterioare**”.

46. La actualul **art.116 alin.(2)**, pentru corectitudinea redactării, termenul „capitolului” din expresia „capitolului II” se va reda cu inițială mare.

47. La actualul **art.118 alin.(2)**, pentru rigoarea redactării, propunem ca norma să debuteze cu sintagma „**La** data intrării în vigoare”.

Totodată, pentru corectitudinea redactării, formularea „din 22/06/2011” va fi redată sub forma „din 22 **iunie** 2011”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU